

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

Αριθμός Γνωμοδότησης: 79/2021

ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Τμήμα Γ΄

Συνεδρίαση της 26^{ης} Απριλίου 2021

Σύνθεση :

Προεδρεύων: Σπυρίδων Παπαγιαννόπουλος, Αντιπρόεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, κωλυομένης της Προέδρου του Τμήματος Βασιλικής Δούσκα, Αντιπροέδρου Ν.Σ.Κ.

Μέλη: Ευφροσύνη Μπερνικόλα, Αδαμαντία Καπετανάκη, Κυριακή Παρασκευοπούλου, Χρήστος Μητκίδης, Βασιλική Παπαθεοδώρου, Ευάγγελος Μαρίνης, Μιχαήλ Τζουβάρας, Νικόλαος Μουκαζής, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια: Σταυρούλα Μπανάκου, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

Αριθμός ερωτήματος: Τα με αριθ. πρωτ.3378/15.01.2021 και 34994/20.04.2021 έγγραφα του Τμήματος Ε.ΔΙ.Π, Ε.Τ.ΕΠ & Λοιπού Προσωπικού του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής, υπογεγραμμένα από τον Πρύτανη του Ιδρύματος.

Περίληψη Ερωτήματος: Αν για την αυτοδίκαιη απόλυση μόνιμων μελών Ε.Τ.Ε.Π. και Ε.ΔΙ.Π. του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής τυγχάνει εφαρμογής η διάταξη του άρθρου 26 του ν.3794/2009 (Α΄156), που ορίζει ότι οι απολύσεις των ειδικών κατηγοριών εκπαιδευτικού προσωπικού των Α.Ε.Ι κατά το άρθρο 155 του υπαλληλικού κώδικα πραγματοποιούνται στο τέλος του ακαδημαϊκού έτους, εντός του οποίου συμπληρώνεται το όριο ηλικίας και της τριακονταπενταετούς υπηρεσίας. Σε θετική περίπτωση αν η εφαρμογή της συναρτάται με τη συμπλήρωση και των δύο προϋποθέσεων ή μόνο με τη

συμπλήρωση του 67^{ου} έτους τη ηλικίας που προβλέπεται από την ισχύουσα, μετά την τροποποίησή της με το άρθρο 59 του ν.4369/2016, διάταξη του άρθρου 155 παρ.1 του υπαλληλικού κώδικα. Αν λαμβάνεται υπόψη για τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας, σε περίπτωση που η διάταξη του άρθρου 26 του ν.3794/2009 συνεχίζει να εφαρμόζεται, η πραγματική ημερομηνία γέννησης του υπαλλήλου ή η πλασματική ημερομηνία που προβλέπει η παρ.3 του άρθρου 155 του υπαλληλικού κώδικα. Αν γίνει δεκτό ότι δεν εφαρμόζεται η διάταξη του άρθρου 26 του ν.3794/2009, η αυτοδίκαιη απόλυση των ειδικών αυτών κατηγοριών προσωπικού συντελείται την 31^η Δεκεμβρίου του έτους εντός του οποίου συμπληρώνουν τα 67^ο έτος της ηλικίας τους, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 155 του Υ.Κ.

.....

Στο πιο πάνω ερώτημα, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Γ') γνωμοδότησε, ως εξής:

Ιστορικό:

Από το παραπάνω ερώτημα και από τα στοιχεία του φακέλου που το συνοδεύουν, προκύπτει το ακόλουθο πραγματικό:

1. Η ερωτώσα Υπηρεσία προβληματίζεται ως προς το χρόνο αποχώρησης των Μ.Π., Κ.Λ., και Μ.Β., μονίμων υπαλλήλων του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής (εφεξής Π.Α.Δ.Α), που υπηρετούν η πρώτη σε θέση Ε.ΔΙ.Π. και οι δεύτερος και τρίτος σε θέση Ε.Τ.Ε.Π., οι οποίοι εντός του έτους 2020 συμπλήρωσαν το 67^ο έτος της ηλικίας τους, που τίθεται από το άρθρο 155 παρ.1 του υπαλληλικού κώδικα ως ηλικιακό όριο παραμονής στην υπηρεσία. Οι ανωτέρω υπάλληλοι υπηρετούσαν ως μέλη Ε.Τ.Π. στο πρώην Τ.Ε.Ι. Αθήνας και εντάχθηκαν αυτοδίκαια, κατά μετατροπή της θέσης τους, με την Φδ.5/6900/4.5.2014 πράξη του Προέδρου του τότε Ιδρύματος στις αντίστοιχες, προβλεπόμενες από το άρθρο 79 του ν.4009/2011 θέσεις Ε.Τ.Ε.Π. Με την με αριθ. Φδ.5/11820/12.9.2014 πράξη του ίδιου οργάνου μετατράπηκε η οργανική θέση της πρώτης σε αντίστοιχη θέση Ε.ΔΙ.Π. Με την με αριθ. 1390/2.4.2018 διαπιστωτική πράξη του Προέδρου της Διοικούσας Επιτροπής του Π.Α.Δ.Α. μεταφέρθηκαν όλοι με την ίδια εργασιακή σχέση που είχαν στο ιδρυθέν με το άρθρο 1 ν.4521/2018 (Α'38) Πανεπιστήμιο.

2. Από το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο, που προβληματίζει ως προς την ερμηνεία και εφαρμογή του την υπηρεσία, προκύπτει (συνοπτικά) ότι: α) με την, μη καταργηθείσα από την παρ.27 του ν.4009/2011 (Α'195), διάταξη του άρθρου 26 του ν.3794/2009 (Α'156) οι απολύσεις λόγω συμπλήρωσεως ορίου ηλικίας και τριακονταπενταετούς υπηρεσίας κατά το άρθρο 155 του Υ.Κ για τους βοηθούς, επιστημονικούς συνεργάτες, επιμελητές, τα μέλη Ε.Τ.Ε.Π. και Ε.Ε.ΔΙ.Π. των Πανεπιστημίων και τα μέλη Ε.Τ.Π. των Τ.Ε.Ι πραγματοποιούνται στο τέλος του ακαδημαϊκού έτους εντός του οποίου συμπληρώνεται το σχετικό όριο ηλικίας και της τριακονταπενταετούς υπηρεσίας, β) οι ως άνω προβλεπόμενες ειδικές κατηγορίες προσωπικού Ε.Τ.Ε.Π., Ε.Ε.ΔΙ.Π και Ε.Τ.Π των Α.Ε.Ι. με την περ.1 της παρ.3 του άρθρου 68 του ν.4235/2014 (Α'32) εντάχθηκαν αυτοδίκαια σε αντίστοιχες θέσεις των προβλεπόμενων στο άρθρο 29 του ν. 4009/2011 κατηγοριών Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π., γ) μετά την τροποποίηση του άρθρου 155 του Υ.Κ με τη διάταξη του άρθρου 59 του ν.4369/2016 (Α'33) ως μόνη προϋπόθεση για την αυτοδίκαιη απόλυση του υπαλλήλου είναι η συμπλήρωση του 67^{ου} έτους της ηλικίας του.

3. Ενόψει του ανωτέρω, η ερωτώσα υπηρεσία έθεσε τους πιο κάτω γενικότερους προβληματισμούς: **i.** Αν εξακολουθεί να εφαρμόζεται η διάταξη του άρθρου 26 του ν.3794/2009, μετά την τροποποίηση του άρθρου 155 του Υ.Κ., δεδομένου ότι στο άρθρο αυτό η απόλυση συναρτάται με τη συμπλήρωση και των δύο προϋποθέσεων, δηλαδή και της συμπλήρωσης του ορίου ηλικίας και της τριακονταπενταετούς υπηρεσίας, που έθετε το άρθρο 155 του Υ.Κ, όπως ίσχυε κατά το χρόνο θεσπίσεώς της; **ii.** Αν εξακολουθεί να εφαρμόζεται η ως άνω διάταξη η απόλυση συντελείται όταν συμπληρώνεται το όριο ηλικίας και η τριακονταπενταετής υπηρεσία, κατά τα οριζόμενα σε αυτήν, ή εφαρμόζεται μόνο η προϋπόθεση της συμπλήρωσης του 67ου έτους, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από την ισχύουσα διάταξη του άρθρου 155 του Υ.Κ.; **iii.** Αν για την αποχώρηση από την υπηρεσία λαμβάνεται υπόψη η ισχύουσα διάταξη του άρθρου 155 του Υ.Κ. (συμπλήρωση 67^{ου} έτους της ηλικίας) θα ληφθεί υπόψη η παρ.3 του ίδιου άρθρου, όπου ως ημερομηνία γέννησης για τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας λαμβάνεται η 31^η

Δεκεμβρίου του έτους γέννησης του απολυόμενου και κατά συνέπεια όλα τα μέλη που εμπíπτουν στη ρύθμιση αυτή, ανεξαρτήτως της πραγματικής ηλικίας γέννησής τους θα απολύονται αυτοδίκαια την 31^η Αυγούστου του επόμενου έτους από το έτος που συμπληρώνουν το 67^ο έτος της ηλικίας τους δηλαδή «...στο τέλος του ακαδημαϊκού έτους, εντός του οποίου συμπληρώνεται το σχετικό όριο ηλικίας»;.

ν. Αν γίνει δεκτό ότι δεν εφαρμόζεται η διάταξη του άρθρου 26 του ν.3794/2009, η αυτοδίκαιη απόλυση των ειδικών αυτών κατηγοριών προσωπικού συντελείται την 31^η Δεκεμβρίου του έτους εντός του οποίου συμπληρώνουν τα 67^ο έτος της ηλικίας τους, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 155 του Υ.Κ.;

Νομοθετικό πλαίσιο:

4. Στη διάταξη του άρθρου 16 παρ.6 του Συντάγματος ορίζεται ότι: « *Οι καθηγητές των ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων είναι δημόσιοι λειτουργοί. Το υπόλοιπο διδακτικό προσωπικό τους επιτελεί επίσης δημόσιο λειτούργημα, με τις προϋποθέσεις που νόμος ορίζει. Τα σχετικά με την κατάσταση όλων αυτών των προσώπων καθορίζονται από τους οργανισμούς των οικείων ιδρυμάτων..... Νόμος ορίζει το όριο της ηλικίας των καθηγητών των ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων· εωσότου εκδοθεί ο νόμος αυτός οι καθηγητές που υπηρετούν αποχωρούν αυτοδικαίως μόλις λήξει το ακαδημαϊκό έτος μέσα στο οποίο συμπληρώνουν το εξηκοστό έβδομο έτος της ηλικίας τους».*

5.Στις διατάξεις των άρθρων 13 παρ.1, 20 παρ.1, 21 παρ.1, 25 παρ.1 του ν.1268/1982, «*Δομή και Λειτουργία ΑΕΙ*» (Α'87), όπως είχαν αντικατασταθεί με το άρθρο 13 παρ.1 του ν. Ν.2817/2000 (Α' 78), προ της κατάργησής των, σύμφωνα με το άρθρο 81 παρ.3 του Ν.4009/2011 (Α' 195) με την επιφύλαξη των μεταβατικών διατάξεων των άρθρων 76 έως και 80 του αυτού νόμου, οριζόταν ότι :

«Άρθρο 13: *1.Το διδακτικό έργο, όπως ορίζεται στο άρθρο 23, ασκείται από το Διδακτικό - Ερευνητικό Προσωπικό (Δ.Ε.Π.), το οποίο αποτελείται από Καθηγητές Αναπληρωτές Καθηγητές, Επίκουρους Καθηγητές και Λέκτορες...»*

Άρθρο 20: *«1. Τα μέλη του Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.) παρέχουν έργο υποδομής στην εν γένει λειτουργία των Α.Ε.Ι. προσφέροντας εξειδικευμένες τεχνικές εργαστηριακές υπηρεσίες για την*

αρτιότερη εκτέλεση του εκπαιδευτικού, ερευνητικού και εφαρμοσμένου έργου τους».

Άρθρο 21: «1. Τα μέλη του Ειδικού και Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.Ε.ΔΙ.Π.) επιτελούν ειδικό ή και εργαστηριακό/εφαρμοσμένο διδακτικό έργο στα Α.Ε.Ι. και διακρίνονται σε δυο κλάδους ως εξής: i) Τον κλάδο του Ειδικού Διδακτικού Προσωπικού (κλάδο I), τα μέλη του οποίου επιτελούν ειδικό διδακτικό έργο, που συνίσταται κατά κύριο λόγο στη θεωρητική ή εφαρμοσμένη διδασκαλία των αντικειμένων των ξένων γλωσσών, της ελληνικής γλώσσας (διδασκόμενης ως ξένης), του σχεδίου, των καλών τεχνών, των εφαρμοσμένων τεχνών, της μουσικής, του θεάτρου, του χορού, της ρυθμικής αγωγής και της φυσικής αγωγής. ii) Τον κλάδο του Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (κλάδο II), τα μέλη του οποίου επιτελούν εργαστηριακό/εφαρμοσμένο διδακτικό έργο που συνίσταται κατά κύριο λόγο στη διεξαγωγή εργαστηριακών και κλινικών ασκήσεων, καθώς επίσης και στη διεξαγωγή πρακτικών ασκήσεων στα πεδία εφαρμογής των οικείων επιστημών, σύμφωνα με τον ορισμό του άρθρου 23 παρ. 1 στοιχείο (iii) του ν. 1268/1982».

Άρθρο 25 : 1. Το ακαδημαϊκό έτος αρχίζει την 1η Σεπτεμβρίου κάθε χρόνου και λήγει την 31η Αυγούστου του επομένου.....».

6.Στις διατάξεις των άρθρων 15 παρ.1,2, 21 παρ.1, 27 παρ.2 του ν.1404/1983 «Δομή Λειτουργία Τ.Ε.Ι» (Α'173), όπως το άρθρο 15 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 του ν.2916/2001 (Α'114), η περ. β' της παρ.1 του άρθρου 21 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 9 παρ.1 του ν.3404/2005 (Α'260), προ της κατάργησής των σύμφωνα με το άρθρο 81 παρ.4 του Ν.4009/2011 (Α' 195) με την επιφύλαξη των μεταβατικών διατάξεων των άρθρων 76 έως και 80 του αυτού νόμου, οριζόταν ότι :

«Άρθρο 15 : «1. Το κύριο διδακτικό και ερευνητικό έργο ασκείται από το Εκπαιδευτικό προσωπικό (Ε.Π.), το οποίο ανήκει σε μια από τις βαθμίδες Καθηγητή Τ.Ε.Ι., Αναπληρωτή Καθηγητή Τ.Ε.Ι., Επίκουρου Καθηγητή Τ.Ε.Ι. και Καθηγητή Εφαρμογών Τ.Ε.Ι.. 2. Τα μέλη του Ε.Π. των Τ.Ε.Ι. είναι δημόσιοι λειτουργοί και απολαμβάνουν τις εγγυήσεις του άρθρου 16 παρ. 6 του Συντάγματος».

Άρθρο 21: «Ειδικό Τεχνικό Προσωπικό: 1. α) Τα μέλη του ειδικού τεχνικού προσωπικού (Ε.Τ.Π.) είναι μόνιμοι δημόσιοι υπάλληλοι και παρέχουν έργο υποδομής στη λειτουργία των Τ.Ε.Ι., προσφέροντας εξειδικευμένες τεχνικές υπηρεσίες για την αρτιότερη εκτέλεση του έργου τους. β) Τα μέλη του Ε.Τ.Π. προετοιμάζουν τις ασκήσεις των σπουδαστών για την αποτελεσματικότερη οργάνωση και διεξαγωγή των φροντιστηριακών, πρακτικών και εργαστηριακών ασκήσεων, επικουρούν τα μέλη Ε.Π στην εκτέλεση των πρακτικών και εργαστηριακών ασκήσεων και είναι υπεύθυνα για τη φύλαξη και συντήρηση του εργαστηριακού εξοπλισμού. Για τη συμπλήρωση του υποχρεωτικού τους ωραρίου τα μέλη του ΕΤ.Π προσφέρουν έργο σε εργαστήρια του ίδιου ή συγγενούς γνωστικού χώρου άλλων τμημάτων του ίδιου ΤΕΙ...».

Άρθρο 27: «1...2. Το ακαδημαϊκό έτος αρχίζει την 1η Σεπτεμβρίου κάθε έτους και λήγει την 31η Αυγούστου του επομένου.....»

7.Στις διατάξεις των άρθρων 16 παρ.1, 29 παρ.1,2,3,3Α,6, 33 παρ.1 και 79 παρ.3 του ν.4009/2011 «Δομή, λειτουργία και διασφάλιση της ποιότητας των σπουδών και διεθνοποίηση των ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων» (Α'195), όπως ισχύουν, ορίζονται τα ακόλουθα:

«**Άρθρο 16:** «Καθηγητές: 1. Το διδακτικό και ερευνητικό έργο στα Α.Ε.Ι. ασκείται από τους Καθηγητές οι οποίοι διακρίνονται σε Καθηγητές πρώτης βαθμίδας (Καθηγητές), αναπληρωτές Καθηγητές και επίκουρους Καθηγητές.....»

Άρθρο 29: Ειδικές κατηγορίες διδακτικού και εργαστηριακού προσωπικού του ιδρύματος: «1. α) Τα μέλη της κατηγορίας του Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.) επιτελούν ειδικό εκπαιδευτικό-Διδακτικό έργο στα Α.Ε.Ι. και ανατίθεται σε αυτά αυτοδύναμο Διδακτικό έργο. Στην κατηγορία αυτή ανήκει το εκπαιδευτικό προσωπικό που διδάσκει ξένες γλώσσες ή την ελληνική γλώσσα ως ξένη, φυσική αγωγή, σχέδιο, καθώς επίσης καλές και εφαρμοσμένες τέχνες. β).... γ) Τυπικά προσόντα για το διορισμό σε θέσεις αυτής της κατηγορίας προσωπικού Τ.Ε.Ι. είναι πτυχίο Πανεπιστημίου ή Τ.Ε.Ι. σχετικό με το γνωστικό αντικείμενο της θέσης και συναφές διδακτορικό δίπλωμα. 2.α) Τα μέλη της κατηγορίας του Εργαστηριακού Διδακτικού

Προσωπικού (Ε.ΔΙ.Π.) επιτελούν εργαστηριακό –εφαρμοσμένο Διδακτικό έργο στα Α.Ε.Ι., το οποίο συνίσταται κατά κύριο λόγο στη διεξαγωγή εργαστηριακών και κλινικών ασκήσεων, καθώς επίσης και στη διεξαγωγή πρακτικών ασκήσεων στα πεδία εφαρμογής των οικείων επιστημών. Στους κατόχους διδακτορικού διπλώματος, είτε στα μέλη της καταληκτικής Βαθμίδας μπορεί να ανατίθεται διδακτικό έργο, διδασκαλία μαθημάτων εμβάθυνσης σε μικρές ομάδες φοιτητών υπό την εποπτεία των Καθηγητών της σχολής και δύνανται να συμμετέχουν στην επίβλεψη πτυχιακών ή άλλων εργασιών. β)..... γ) Τυπικά προσόντα για το διορισμό σε θέσεις αυτής της κατηγορίας προσωπικού Α.Ε.Ι. είναι πτυχίο Πανεπιστημίου ή Τ.Ε.Ι., σχετικό με το γνωστικό αντικείμενο της θέσης και συναφής μεταπτυχιακός τίτλος σπουδών. δ)... 3.α) Τα μέλη της κατηγορίας του Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.) παρέχουν έργο υποδομής στην εν γένει λειτουργία των Α.Ε.Ι., προσφέροντας εξειδικευμένες τεχνικές εργαστηριακές υπηρεσίες για την αρτιότερη εκτέλεση του εκπαιδευτικού, ερευνητικού και εφαρμοσμένου έργου τους. β).... γ) Τυπικά προσόντα για το διορισμό σε θέσεις Ε.Τ.Ε.Π., ανάλογα με τη θέση που προκηρύσσεται, είναι πτυχίο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (κλάδου ΠΕ ή ΤΕ), σχετικό με την προς προκήρυξη θέση. Τα ειδικότερα προσόντα καθορίζονται με την προκήρυξη της θέσης. 3Α. Με απόφαση της Συνέλευσης του οικείου Τμήματος μπορεί να ανατίθεται στα μέλη της κατηγορίας Ε.ΔΙ.Π και Ε.Τ.Ε.Π αυτοδύναμο διδακτικό έργο. Αν οι θέσεις του προσωπικού αυτού ανήκουν στη Σχολή ή στο Ίδρυμα η αρμοδιότητα αυτή ασκείται από τη Γενική Συνέλευση της Σχολής ή τη Σύγκλητο, αντίστοιχα. 4...5...6. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται μετά από πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, Οικονομικών και Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, καθορίζονται η βαθμολογική και μισθολογική κατάσταση και εξέλιξη των μελών των ανωτέρω κατηγοριών προσωπικού και ρυθμίζονται τα σχετικά με την εν γένει υπηρεσιακή κατάσταση αυτών, όπως μονιμοποίηση, μετατάξεις, αποσπάσεις, η χορήγηση εκπαιδευτικών και λοιπών αδειών, και κάθε άλλο θέμα που αφορά τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα αυτών. 7.....».

Άρθρο 33: «1. Το ακαδημαϊκό έτος αρχίζει την 1η Σεπτεμβρίου και λήγει την 31η Αυγούστου του επόμενου έτους.....»

Άρθρο 79 «3. Από τη δημοσίευση του προεδρικού διατάγματος που προβλέπεται στην παράγραφο 6 του άρθρου 29: α) Οι θέσεις μελών Ειδικού και Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.Ε.ΔΙ.Π.) των Πανεπιστημίων των κλάδων I και II μετατρέπονται σε θέσεις των κατηγοριών Ε.Ε.Π. και Ε.ΔΙ.Π. που προβλέπονται στο άρθρο 29, αντίστοιχα. β) Οι θέσεις των μελών Ειδικού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.ΔΙ.Π.) και Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (ΕΡ.ΔΙ.Π.) των Τ.Ε.Ι. μετατρέπονται σε θέσεις της κατηγορίας Ε.ΔΙ.Π που προβλέπονται στο άρθρο 29 και γ) Οι θέσεις των μελών Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.) των Πανεπιστημίων και του Ειδικού Τεχνικού Προσωπικού (Ε.Τ.Π.) των Τ.Ε.Ι. μετατρέπονται σε θέσεις της κατηγορίας Ε.Τ.Ε.Π. που προβλέπεται στο άρθρο 29».

8. Στις διατάξεις του άρθρου 68 παράγραφος 3 υποπαρ.1 και 3 του ν.4235/2014 (Α'32), όπως η υποπαραγ.1 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 27 παρ.4 του ν.4386/2016 (Α'83) ορίζεται ότι: « Παράγραφος 3 Ειδικές κατηγορίες διδακτικού και εργαστηριακού προσωπικού των Α.Ε.Ι. 1. Τα υπηρετούντα κατά τη δημοσίευση του παρόντος μέλη των κατηγοριών Ε.Ε.ΔΙ.Π. (κλάδων I και II), ΕΡ.ΔΙ.Π., Ε.Τ.Ε.Π. και Ε.Τ.Π. των Α.Ε.Ι. εντάσσονται αυτοδίκαια σε αντίστοιχες θέσεις των προβλεπόμενων στο άρθρο 29 του ν. 4009/2011 κατηγοριών Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.ΕΠ.....2..... 3. Από τη δημοσίευση του παρόντος οι θέσεις μελών των κατηγοριών Ε.Ε.ΔΙ.Π. (κλάδων I και II), ΕΡ.ΔΙ.Π., Ε.Τ.Ε.Π. και Ε.Τ.Π. των Α.Ε.Ι. μετατρέπονται αυτοδίκαια σε αντίστοιχες θέσεις των προβλεπόμενων στο άρθρο 29 του ν.4009/2011 κατηγοριών Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π, σύμφωνα με τις περιπτώσεις α' έως και γ' της παραγράφου 3 του άρθρου 79 του ως άνω νόμου.....

9. Στο άρθρο 27 παρ.1 και 11 του Ν.4386/2016 (ΦΕΚ Α 83/11.5.2016) ορίζεται ότι: «1. Μέχρι την έκδοση του προεδρικού διατάγματος που προβλέπεται στην παρ. 6 του άρθρου 29 του ν. 4009/2011 επαναφέρονται σε ισχύ το π.δ. 118/2002 (Α` 99), π.δ. 117/2002 (Α`99) και το π.δ. 147/2009 (Α`189) για τις ανάγκες του παρόντος άρθρου.... 11. α. Τα μέλη Ε.Ε.Π. και Ε.ΔΙ.Π. υποχρεούνται να παρευρίσκονται στους πανεπιστημιακούς χώρους είκοσι δύο (22) ώρες εβδομαδιαίως κατ' ελάχιστο όριο, κατανεμημένες σε τέσσερις τουλάχιστον εργάσιμες ημέρες και να παρέχουν κάθε μορφής

διδασκτικό έργο με αριθμό διδασκτικών ωρών ανάλογο με αυτό των μελών ΔΕΠ, καθώς και κάθε μορφής επιστημονικό-ερευνητικό έργο. β. Τα μέλη Ε.Τ.Ε.Π. υποχρεούνται να παρευρίσκονται στους πανεπιστημιακούς χώρους είκοσι έξι (26) ώρες εβδομαδιαίως, κατ' ελάχιστο όριο και να παρέχουν κάθε μορφής εξειδικευμένο τεχνικό εργαστηριακό έργο.».

10. Στις διατάξεις των άρθρων 1 παρ.1 και 4 παρ.3 του ν.4521/2018 «Ίδρυση Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής και άλλες διατάξεις» (Α'38) ορίζεται ότι :

«Άρθρο 1 : 1. *Ίδρύεται από την έναρξη ισχύος του παρόντος, το Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, ως νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου πλήρως αυτοδιοικούμενο, σύμφωνα με το άρθρο 16 του Συντάγματος και την περίπτωση α της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν.4485/2017 (Α' 114), με έδρα το Αιγάλεω. Το Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Πειραιά (Τ.Ε.Ι. Πειραιά), με έδρα τον Πειραιά, και το Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Αθηνών (Τ.Ε.Ι. Αθηνών), με έδρα το Αιγάλεω, συγχωνεύονται διά απορροφήσεως από το Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, αυτοδικαίως από την ίδρυσή του, χωρίς άλλη διαδικασία και κατά παρέκκλιση κάθε άλλης ισχύουσας διάταξης....*

Άρθρο 4 : 3. α) *Τα μέλη του Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.ΔΙ.Π.) και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.) εντάσσονται σε Τμήματα/Σχολές του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής, σύμφωνα με την αντιστοιχία της περίπτωσης β' της παραγράφου 2 του παρόντος, ή στο Ίδρυμα, αναλόγως με το που ανήκουν οι θέσεις τους. Εάν οι θέσεις τους είναι κατανομημένες σε Τομείς, εντάσσονται στο αντίστοιχο Τμήμα του Πανεπιστημίου στο οποίο εντάσσονται και τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος Τ.Ε.Ι. στο οποίο ανήκε ο Τομέας. Τα μέλη της παρούσας παραγράφου εντάσσονται με την ίδια εργασιακή σχέση που κατέχουν (οργανική θέση ή προσωποπαγή) και υποβάλλονται στο ακαδημαϊκό καθεστώς των μελών Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π. πανεπιστημίου, καθώς και στο αντίστοιχο μισθολογικό καθεστώς.».*

11. Στις διατάξεις των άρθρων 2 και 155 1,2,3 του «Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ.» που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν.3528/2007 (Α'26), όπως το άρθρο 155 ίσχυε προ της τροποποίησης της παρ.1 και της κατάργησης της παρ.2 με το άρθρο 59 του ν.4369/2016 (Α'33), οριζόταν ότι :

Άρθρο 2: «1. Στις διατάξεις του παρόντος Κώδικα υπάγονται οι πολιτικοί διοικητικοί υπάλληλοι του κράτους και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου. 2. Υπάλληλοι ή λειτουργοί του κράτους ή νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, οι οποίοι, κατά συνταγματική ή νομοθετική πρόβλεψη, διέπονται από ειδικές διατάξεις, καθώς και υπάλληλοι των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος για όσα θέματα δεν ρυθμίζονται από ειδικές γι' αυτούς διατάξεις».

Άρθρο 155 : «1. Ο υπάλληλος απολύεται αυτοδικαίως από την υπηρεσία με τη συμπλήρωση του 65ου έτους της ηλικίας του. 2. Κατ' εξαίρεση ο υπάλληλος απολύεται αυτοδικαίως από την υπηρεσία με τη συμπλήρωση του 60ου έτους της ηλικίας του και τριανταπέντε ετών πραγματικής και συντάξιμης δημόσιας υπηρεσίας. Αν ο υπάλληλος, κατά τη συμπλήρωση του 65ου έτους της ηλικίας του δεν έχει συμπληρώσει τριανταπέντε ετών πραγματική και συντάξιμη δημόσια υπηρεσία, παρατείνεται η παραμονή του στην υπηρεσία έως τη συμπλήρωση της υπηρεσίας αυτής και πάντως όχι πέραν του 67ου έτους της ηλικίας του..... 3. Ως ημέρα γέννησης, για την εφαρμογή των προηγούμενων παραγράφων, θεωρείται η 31η Δεκεμβρίου του έτους γέννησης. 4.....».

12. Με τις διατάξεις του άρθρου 59 παρ.1,2 του ν.4369/2016 (Α'33) τροποποιήθηκε το άρθρο 155 του Υ.Κ ως ακολούθως: «1. Ο τίτλος του άρθρου 155 του Κώδικα Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007) «Απόλυση λόγω ορίου ηλικίας και τριακονταπενταετίας» τροποποιείται σε «Αυτοδίκαιη απόλυση λόγω ορίου ηλικίας». 2. Η παρ. 1 του άρθρου 155 του Κώδικα Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007) αντικαθίσταται ως εξής: «1 Ο υπάλληλος απολύεται αυτοδικαίως από την υπηρεσία με τη συμπλήρωση του εξηκοστού έβδομου (67ου) έτους της ηλικίας του». 3. Η παρ. 2 του άρθρου 155 του Κώδικα Δημοσίων Πολιτικών και Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007) καταργείται».

13. Στη διάταξη του άρθρου 26 του ν.3794/2009 «Θέματα πανεπιστημιακού και τεχνολογικού τομέα της ανώτατης εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις» (Α'156) ορίζεται ότι: «Απολύσεις λόγω συμπληρώσεως ορίου ηλικίας και τριακονταπενταετούς υπηρεσίας κατά το άρθρο 155 του Κώδικα Δημοσίων

Πολιτικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., που κυρώθηκε με τα άρθρο πρώτο του ν.3528/2007 (ΦΕΚ 26 Α'), για τους βοηθούς, επιστημονικούς συνεργάτες, επιμελητές, τα μέλη ΕΤΕΠ και ΕΕΔΙΠ των Πανεπιστημίων και τα μέλη ΕΤΠ των ΤΕΙ πραγματοποιούνται στο τέλος του ακαδημαϊκού έτους εντός του οποίου συμπληρώνεται το σχετικό όριο ηλικίας και της τριακονταπενταετούς υπηρεσίας.».

Ερμηνεία και Εφαρμογή Διατάξεων.

Από τις προαναφερόμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και του όλου νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται, του σκοπού που εξυπηρετούν και την υπαγωγή σ' αυτές των πραγματικών περιστατικών, που τέθηκαν υπόψη του Τμήματος από την ερωτώσα Υπηρεσία, συνάγονται τα ακόλουθα:

14. Κατά τη δημοσίευση του ν.4009/2011 στα πανεπιστημιακά Ιδρύματα το διδακτικό έργο, ασκείτο από το Διδακτικό - Ερευνητικό Προσωπικό (Δ.Ε.Π.), το οποίο αποτελείτο από Καθηγητές, Αναπληρωτές Καθηγητές, Επίκουρους Καθηγητές και Λέκτορες (άρθρο 13 ν.1268/1982) και το οποίο ήταν δημόσιοι λειτουργοί και απολάμβαναν τις εγγυήσεις του άρθρου 16 παρ.6 του Συντάγματος. Αντίστοιχα στα Τεχνολογικά Ιδρύματα μετά την «ανωτατοποίησή» τους με το ν.2916/2001, το κύριο διδακτικό και ερευνητικό έργο ασκείτο από το Εκπαιδευτικό Προσωπικό (Ε.Π.), το οποίο ανήκε σε μια από τις βαθμίδες Καθηγητή Τ.Ε.Ι., Αναπληρωτή Καθηγητή Τ.Ε.Ι., Επίκουρου Καθηγητή Τ.Ε.Ι. και Καθηγητή Εφαρμογών Τ.Ε.Ι. (άρθρο 15 ν.1404/1983, όπως ίσχυε μετά την αντικατάστασή του από το άρθρο 2 του ν.2916/2001), εκ του οποίου το τακτικό εκπαιδευτικό προσωπικό ήταν επίσης δημόσιοι λειτουργοί και απολάμβαναν τις εγγυήσεις του άρθρου 16 παρ.6 του Συντάγματος¹. Με το ν.4009/2011, διατηρήθηκαν οι (εισαχθέντες ήδη με το ν. 2916/2001) δύο διακριτοί παράλληλοι τομείς της ανωτάτης εκπαίδευσης, ήτοι ο πανεπιστημιακός τομέας, ο οποίος περιλαμβάνει τα «Πανεπιστήμια» και ο

¹ Αντιθέτως τα μέλη όμως του Επιστημονικού Προσωπικού των Τ.Ε.Ι, τα οποία κατείχαν προσωποπαγείς θέσεις, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 6 παρ. 1 εδ. α' του ν. 2916/2001 εξακολουθούσαν να φέρουν την ιδιότητα του υπαλλήλου νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου (βλ. ΣτΕ 2855/2014, 3433/2011).

τεχνολογικός τομέας, ο οποίος περιλαμβάνει τα Τ.Ε.Ι.², οι οποίοι ορίστηκε ότι συνεχίζουν να λειτουργούν παράλληλα, με διακριτή φυσιογνωμία, σκοπό και αποστολή, που διαφοροποιούνται σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν για τα Πανεπιστήμια και τα Τ.Ε.Ι., αντίστοιχα, ενώ ως προς το διδακτικό και ερευνητικό έργο στα Α.Ε.Ι. με το άρθρο 16 του ν. 4009/2011 ορίζεται ότι αυτό ασκείται από τους Καθηγητές πρώτης βαθμίδας (Καθηγητές), τους Αναπληρωτές Καθηγητές και τους Επίκουρους Καθηγητές, καταργούμενης πλέον της βαθμίδας τόσο του λέκτορα Πανεπιστημίου, όσο και του Καθηγητή Εφαρμογών των Τ.Ε.Ι. Σύμφωνα δε με τα οριζόμενα στην ως άνω συνταγματική διάταξη, νόμος ορίζει το όριο ηλικίας των Καθηγητών των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, ενώ έως ότου εκδοθεί ο νόμος αυτός, οι καθηγητές που υπηρετούν αποχωρούν αυτοδικαίως μόλις λήξει το ακαδημαϊκό έτος, μέσα στο οποίο συμπληρώνουν το εξηκοστό έβδομο έτος της ηλικίας τους. Σε εκτέλεση της ως άνω συνταγματικής διάταξης, η οποία κρίθηκε ότι δεν καθορίζει το ανώτατο συνταγματικά επιτρεπτό όριο ηλικίας, το οποίο απαγορεύεται να αυξήσει ο κοινός νομοθέτης (ΣτΕ 2592/2004), με το άρθρο 17 παρ.2 του ν.2327/1995 (Α'156), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 45 του ν.2413/1996 (Α'124) ορίστηκε ότι τα μέλη Δ.Ε.Π. των Α.Ε.Ι αποχωρούν αυτοδικαίως από τη θέση τους μόλις λήξει το ακαδημαϊκό έτος μέσα στο οποίο συμπληρώνουν το εξηκοστό έβδομο έτος της ηλικίας τους. Περαιτέρω κατά τα οριζόμενα στην παρ. 1 του κεφαλαίου Ζ' του άρθρου 20 του ν. 1404/1983 (Α' 173), όπως το κεφάλαιο αυτό αντικαταστάθηκε και αναριθμήθηκε από το άρθρο 4 παρ. Δ' του ν. 2916/2001³ (Α'114), τα μέλη Ε.Π. και Ε.ΔΙ.Π⁴ των Τ.Ε.Ι επίσης αποχωρούν αυτοδικαίως από τη θέση τους όταν λήξει το ακαδημαϊκό έτος μέσα στο οποίο συμπληρώνουν το εξηκοστό

² Το άρθρο 1 του ν. 4009/2011 καταργήθηκε με το άρθρο 88 περ. β' του ν.4485/2017, στο άρθρο 1 του οποίου υπάρχει αντίστοιχη, με την καταργηθείσα, ρύθμιση.

³ Το ως άνω άρθρο καταργήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 81 παρ.4 του ν.4009/2011 (Α' 195) με την επιφύλαξη των μεταβατικών διατάξεων των άρθρων 76 έως και 80 του αυτού νόμου.

⁴ Ο κλάδος του Ειδικού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.ΔΙ.Π) προβλέφθηκε στο άρθρο 18 παρ.1 του ν.1404/1983, όπως ίσχυσε μετά την αντικατάστασή του με το άρθρο 4 παρ. Β του ν.2916/2001 (Α' 114), τα μέλη της οποίας προσέφεραν ειδικό εκπαιδευτικό έργο, που συνίστατο στη διδασκαλία ξένων γλωσσών και φυσικής αγωγής στους σπουδαστές των Τ.Ε.Ι..

έβδομο έτος της ηλικίας τους. Εξάλλου με τη διάταξη του άρθρου 7 παρ.4 του ν.3194/2003 (Α'263), με ισχύ από 1.1.2004, ορίστηκε ότι τα μέλη Δ.Ε.Π. πανεπιστημίων ή Ε.Π. Τ.Ε.Ι. αποχωρούν από την υπηρεσία την 31η Αυγούστου του έτους, κατά τη διάρκεια του οποίου συμπληρώνουν το 67ο έτος της ηλικίας τους, ανεξαρτήτως αν γεννήθηκαν πριν ή μετά την ημερομηνία αυτή. Τέλος με την διάταξη του άρθρου 30 παρ.4 του ν.4452/2017 ορίστηκε ότι οι Καθηγητές των Α.Ε.Ι. αποχωρούν αυτοδικαίως από τη θέση τους, μόλις λήξει το ακαδημαϊκό έτος, μέσα στο οποίο συμπληρώνουν το εξηκοστό έβδομο (67^ο) έτος της ηλικίας τους.

15. Παράλληλα με το Διδακτικό-Ερευνητικό Προσωπικό στα Πανεπιστημιακά Ιδρύματα, κατά τη δημοσίευση του ν.4009/2011, υπηρετούσε Ειδικό Τεχνικό Εργαστηριακό Προσωπικό (Ε.Τ.Ε.Π) και Ειδικό Εργαστηριακό και Διδακτικό Προσωπικό (Ε.Ε.Δι.Π) ενώ στα Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα υπηρετούσε μεταξύ των άλλων ειδικών κατηγοριών (κλάδος Ε.Δι.Π. και Ε.Ρ.Δι.Π.⁵) και Ειδικό Τεχνικό Προσωπικό (Ε.Τ.Π). Το προσωπικό αυτό το οποίο δεν ανήκε στην κατηγορία Δ.Ε.Π. των Πανεπιστημίων και Ε.Π. των Τ.Ε.Ι., δεν ήταν δημόσιοι λειτουργοί αλλά υπάλληλοι ν.π.δ.δ., τους οποίους διέπαν ειδικές διατάξεις ως προς την εν γένει υπηρεσιακή τους κατάσταση. Ειδικότερα για το προσωπικό των Πανεπιστημίων της κατηγορίας Ε.Τ.Ε.Π εφαρμοζόταν το π.δ.117/2002 (Α'99), που ρύθμιζε τη βαθμολογική διάρθρωση και εξέλιξη των μελών του, και για το προσωπικό της κατηγορίας Ε.Ε.Δι.Π εφαρμοζόταν το π.δ.118/2002 (Α'99) που ρύθμιζε τη βαθμολογική διάρθρωση, εξέλιξη και αποδοχές των μελών της κατηγορίας αυτής καθώς και το π.δ.147/2009 (Α') που ρύθμιζε τη διαδικασία πλήρωσης των θέσεων της κατηγορίας αυτής και τα ζητήματα της χορήγησης εκπαιδευτικών αδειών και μετατάξεων των μελών της. Εξάλλου για τα μέλη της κατηγορίας Ε.Τ.Π των Τ.Ε.Ι. εφαρμοστέο ήταν το π.δ.411/1984 (Α'142) που ρύθμιζε τη διαδικασία

⁵ Ο κλάδος Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (ΕΡ.Δι.Π.), προβλέφθηκε με την παρ.31 του άρθρου 3 του ν.3027/2002 και προστέθηκε ως άρθρο 18Α του ν.1404/1983 τα μέλη του οποίου επιτελούσαν εργαστηριακό εφαρμοσμένο Διδακτικό έργο, που συνίστατο στη διεξαγωγή εργαστηριακών και πρακτικών ασκήσεων στο πεδίο εφαρμογής του γνωστικού αντικείμενου του Τμήματος και, ειδικότερα, στους γνωστικούς τομείς της μουσικής τέχνης και τεχνολογίας και των εφαρμοσμένων τεχνών.

πρόσληψης, επιλογής και μονιμοποίησης του προσωπικού αυτού καθώς και το είδος και το ωράριο απασχόλησης των.

16. Σχετικώς, έχει γίνει δεκτό ότι τα μέλη Ε.Ε.ΔΙ.Π, δεν είναι δημόσιοι λειτουργοί, όπως τα μέλη Δ.Ε.Π, αλλά δημόσιοι υπάλληλοι, υπαγόμενοι αποκλειστικά στις ρυθμίσεις του υπαλληλικού κώδικα, εκτός εάν με ειδική ρύθμιση εξαιρούνται από την υπαγωγή τους σε συγκεκριμένη διάταξη του εν λόγω κώδικα, χωρίς όμως τούτο να κατατείνει και στην αναίρεση της δημοσιούπαλληλικής τους ιδιότητας [ΝΣΚ 606/2012 (Ατομική), πρβλ. ΣΤΕ 2708/2010 2159/2000 όπου αντιμετωπίζουν την εν λόγω ειδική κατηγορία προσωπικού ως δημόσιους υπαλλήλους και μάλιστα ως μη ανήκοντες στην ανώτατη βαθμίδα της υπαλληλικής ιεραρχίας]. Περαιτέρω γίνεται δεκτό ότι τα μέλη Ε.Τ.Ε.Π των ΑΕΙ αποτελούν μέλη ειδικής κατηγορίας του υπηρετούντος με σχέση δημοσίου δικαίου υπαλληλικού προσωπικού των ΑΕΙ, το οποίο εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ισχύοντος υπαλληλικού κώδικα, καθ' ό μέρος, βέβαια, δεν υπάρχει ειδική ρύθμιση στις διατάξεις που το διέπουν (ΣΤΕ 1940/2018, 1401/2010, 510/2009, ΝΣΚ 129/2010). Εξάλλου για τα μέλη Ε.Τ.Π. των τέως Τ.Ε.Ι από τον ίδιο το νόμο 1404/1983 (άρθρο 21 παρ.1) προβλέπεται ότι είναι μόνιμοι δημόσιοι υπάλληλοι. Όπως δε έχει κριθεί η κατηγορία αυτή προσωπικού διέπεται, ως προς την πρόσληψη και την εν γένει υπηρεσιακή της κατάσταση, από ειδικές διατάξεις, οι οποίες διαφοροποιούν τα μέλη της από το διοικητικό προσωπικό των Ιδρυμάτων αυτών, στο οποίο άλλωστε δεν εντάσσονται οργανωτικά. Ειδικότερα τα μέλη του ειδικού τεχνικού προσωπικού συγκροτούν οργανωτικά και λειτουργικά αυτοτελές και διακεκριμένο προσωπικό, το οποίο δεν παρέχει διοικητική και τεχνική υποστήριξη της λειτουργίας του Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος, όπως το διοικητικό προσωπικό, αλλά έργο υποδομής με προσφορά εξειδικευμένων τεχνικών υπηρεσιών για την αρτιότερη εκτέλεση της αποστολής του Εκπαιδευτικού Ιδρύματος, μεριμνώντας για την φύλαξη και συντήρηση του εργαστηριακού εξοπλισμού και την εξασφάλιση βοηθημάτων για την εκτέλεση των εργαστηριακών, φροντιστηριακών και πρακτικών ασκήσεων σε συνεργασία με τα μέλη του εκπαιδευτικού προσωπικού ή του ειδικού διδακτικού προσωπικού και επικουρώντας κατά περίπτωση τους

εκπαιδευτικούς κατά την διεξαγωγή των ασκήσεων κατά την κρίση του διδάσκοντα (ΣΤΕ 2570/2014).

17. Με το άρθρο 29 παρ.1 του ν.4009/2011 προβλέφθηκαν τρεις (3) κατηγορίες διδακτικού και εργαστηριακού προσωπικού των Α.Ε.Ι (Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π., και Ε.Τ.Ε.Π.) καθώς επίσης και τα τυπικά προσόντα για το διορισμό σε κάθε μία από τις κατηγορίες αυτές. Με τις παραγράφους 4 και 5 του ίδιου άρθρου ο νομοθέτης αναγνώρισε στον Οργανισμό του κάθε Ιδρύματος την αρμοδιότητα ρύθμισης των ειδικότερων όρων και προϋποθέσεων για την προκήρυξη των σχετικών θέσεων και τη διαδικασία επιλογής των προσώπων που θα τις στελεχώνουν, καθώς και την αρμοδιότητα ρύθμισης των ειδικότερων ζητημάτων που αφορούν στη διαδικασία διορισμού. Κατά την παράγραφο 6 του άρθρου 29 τα ζητήματα που θα αφορούσαν στη βαθμολογική και μισθολογική κατάσταση και εξέλιξη των μελών των εν λόγω κατηγοριών προσωπικού θα ρυθμιζόνταν με προεδρικό διάταγμα, εκδιδόμενο με πρόταση των Υπουργών Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομικών και Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων. Περαιτέρω με τις μεταβατικές διατάξεις του άρθρου 79 του νόμου αυτού και ειδικότερα με την παρ.3 εδ.α', β' γ' του εν λόγω άρθρου προβλέφθηκε η μετατροπή των θέσεων Ε.Ε.ΔΙ.Π (κλάδων Ι και ΙΙ) των Πανεπιστημίων, των Ε.ΔΙ.Π και ΕΡ.ΔΙ.Π των Τ.Ε.Ι των Ε.Τ.Ε.Π των Πανεπιστημίων και Ε.Τ.Π των Τ.Ε.Ι σε θέσεις των κατηγοριών του άρθρου 29, η οποία ωστόσο εξαρτήθηκε από την έκδοση του προβλεπόμενου στην παράγραφο 6 του άρθρου 29 προεδρικού διατάγματος. Λαμβανομένου δε υπόψη ότι μέχρι τις 11.2.2014 δεν είχε εκδοθεί το προεδρικό διάταγμα της παρ.6 του άρθρου 29 με τις ρυθμίσεις του άρθρου 68 παρ.3 του ν. 4235/2014 προβλέφθηκε η αυτοδίκαιη ένταξη των προαναφερόμενων υπηρετούντων μελών των ειδικών κατηγοριών προσωπικού των Α.Ε.Ι σε θέσεις των κατηγοριών του άρθρου 29 του ν.4009/2011 με έκδοση σχετικής διαπιστωτικής πράξης του Πρύτανη καθώς και η αυτοδίκαιη μετατροπή των θέσεων Ε.Ε.ΔΙ.Π (κλάδων Ι και ΙΙ) ΕΡ.ΔΙ.Π., Ε.Τ.Ε.Π. και Ε.Τ.Π των Α.Ε.Ι σε θέσεις των κατηγοριών του άρθρου 29, τροποποιούμενων των μεταβατικών διατάξεων του άρθρου 79 παρ.3 εδ.α', β' και γ' του ν.4009/2011, κατά το

μέρος που η μετατροπή των ειδικών κατηγοριών προσωπικού που προβλεπόταν προ του νόμου 4009/2011 στις νέες που εισάγονταν με το άρθρο 29 του νόμου αυτού έπαψε να συναρτάται από την έκδοση του προεδρικού διατάγματος της παρ.6 του άρθρου 29 του ν.4009/2011. Εξάλλου με τις ρυθμίσεις του άρθρου 27 παρ.1, 3 και 11 του Ν.4386/2016 (Α' 83) και μέχρι την έκδοση του προβλεπόμενου από το άρθρο 29 παρ.6 του ν.4009/2011 προεδρικού διατάγματος επαναφέρθηκαν σε ισχύ τα π.δ. 118/2002 (Α' 99), π.δ. 117/2002 (Α' 99) και το π.δ. 147/2009 (Α' 189).

18. Από τη συγκριτική μελέτη του παλαιού νομοθετικού πλαισίου που ρύθμιζε το υπηρεσιακό καθεστώς των μελών Ε.Ε.ΔΙ.Π (κλάδων Ι και ΙΙ) και Ε.Τ.Ε.Π των Πανεπιστημίων και Ε.Τ.Π των Τ.Ε.Ι, και αυτών του ν.4009/2011 και όσων επακολούθησαν για την ένταξη του εν λόγω προσωπικού σε θέσεις Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π., προκύπτει ότι ο νομοθέτης με τις νέες διατάξεις επιδίωξε τη δημιουργία ειδικών κατηγοριών προσωπικού που θα εξυπηρετούν μεν ανάγκες που και στο παρελθόν καλύπτονταν από ειδικό προσωπικό, διαθέτοντας όμως σαφώς αυξημένα ακαδημαϊκά προσόντα σε σχέση με τα μέλη των ειδικών κατηγοριών προσωπικού του παρελθόντος (ΝΣΚ 275/2015 σελ.12,13), χωρίς ωστόσο να μεταβάλλει τη φύση του προσωπικού αυτού ως υπαλλήλων ν.π.δ.δ., ειδικών κατηγοριών εκπαιδευτικού προσωπικού, που κατά κανόνα, επικουρούν τα μέλη Δ.Ε.Π στην άσκηση του διδακτικού και ερευνητικού τους έργου.

19. Περαιτέρω, με τον υπαλληλικό κώδικα εισάγονται γενικές ρυθμίσεις για τους διοικητικούς υπαλλήλους, οι οποίες μπορούν να εφαρμοστούν και σε άλλες κατηγορίες υπαλλήλων ή δημοσίων λειτουργών που διέπονται από ειδικές διατάξεις για όσα θέματα δεν ρυθμίζονται από ειδικές διατάξεις, υπό την αυτονόητη προϋπόθεση ότι υπάρχει νομοθετικό κενό στην ειδική νομοθεσία και μάλιστα μη ηθελημένο, και μόνο για όσα θέματα δεν ρυθμίζονταν παντάπασιν από τις ειδικές διατάξεις (ΝΣΚ 171/2019 Ατ., 105/2013 Ατ., 58/2009). Εν προκειμένω για τις προβλεπόμενες από το άρθρο 29 του ν.4009/2011 ειδικές κατηγορίες εκπαιδευτικού προσωπικού των Α.Ε.Ι ελλείπει ειδικής ρύθμισης όσον αφορά το ηλικιακό όριο παραμονής στην υπηρεσία του προσωπικού των ειδικών αυτών κατηγοριών, με τη

συμπλήρωση του οποίου αποχωρούν υποχρεωτικά, εφαρμογή έχουν οι εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις του δημοσιοϋπαλληλικού κώδικα.

20. Σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 155 παρ.1 και 2 του Υ.Κ., όπως αυτή ίσχυε προ της τροποποίησής της με το άρθρο 59 του ν.4369/2016 (Α'33) ο υπάλληλος αποχωρούσε υποχρεωτικά από την υπηρεσία με την συμπλήρωση του 65ου έτους της ηλικίας του. Κατ' εξαίρεση αποχωρούσε με τη συμπλήρωση του 60ου έτους της ηλικίας του, εφόσον είχε συμπληρώσει 35 έτη δημόσιας υπηρεσίας, άλλως αν κατά τη συμπλήρωση του 65ου έτους της ηλικίας του δεν είχε συμπληρώσει τριανταπέντε έτη πραγματικής και συντάξιμης δημόσιας υπηρεσίας, παρατεινόταν η παραμονή του στην υπηρεσία έως τη συμπλήρωση της υπηρεσίας αυτής και πάντως όχι πέραν του 67ου έτους της ηλικίας του. Μετά την τροποποίηση όμως της διάταξης αυτής με το άρθρο 59 του ν.4369/2016, ο υπάλληλος απολύεται αυτοδικαίως από την υπηρεσία με τη συμπλήρωση του εξηκοστού έβδομου (67ου) έτους της ηλικίας του. Περαιτέρω με τη διάταξη της παρ.3 του ίδιου άρθρου καθιερώνεται πλάσμα νόμου (*fictio legis*), ανεπίδεκτο ανταπόδειξης, προκειμένου να εξευρεθεί η ημέρα κατά την οποία η δημόσιοι υπάλληλοι συμπληρώνουν το νόμιμο όριο ηλικίας που επιφέρει αυτοδίκαιη λύση της υπαλληλικής τους σχέσης, σύμφωνα με το οποίο ως ημέρα γέννησης ορίζεται για όλους τους δημοσίους υπαλλήλους η 31 Δεκεμβρίου του έτους γέννησής τους (ΣτΕ 489/1982). Η ανωτέρω ρύθμιση εφαρμόζεται τόσο για τη συμπλήρωση του γενικού ορίου ηλικίας των 65 ετών, όσο και του μειωμένου ορίου των 60 ετών, το οποίο συνδυάζεται με 35 έτη πραγματικής και συντάξιμης δημόσιας υπηρεσίας 35 ετών αλλά και του απώτατου ορίου των 67 (ΣτΕ 1937/1983, 931/1986, Ε.Σ.(II Τμ.), 1198/2012, 1368/1992). Την καθιέρωση του ως άνω πλάσματος για τον υπολογισμό της ηλικίας των δημοσίων υπαλλήλων υπαγόρευσε η ανάγκη αφενός αποφυγής της δυσχέρειας της υπηρεσίας στο να είναι ενήμερη για την ημερομηνία γέννησης μεγάλου αριθμού υπαλλήλων με αναπόφευκτα το κίνδυνο εμφιλοχώρησης λαθών και αφετέρου από το δυσαπόδεικτο του θέματος όταν αρκετές φορές τα εμφανίζοντα την ηλικία πιστοποιητικά δεν αναγράφουν την ημερομηνία γέννησης. Ωστόσο η θέσπιση του ανωτέρω πλάσματος δεν αποκλείει την

ευχέρεια του νομοθέτη με ειδική διάταξη να θεσπίσει αντίθετη ρύθμιση όταν αυτό υπαγορεύεται από τη φύση της λειτουργίας συγκεκριμένης δημόσιας υπηρεσίας. Έτσι έχει κριθεί νομολογιακά υπό το καθεστώς του π.δ.611/1977 (Α΄198) ότι δεν αντίκειται στην ως άνω γενική ρύθμιση του υπολογισμού της ηλικίας με βάση την ως άνω ημερομηνία, η οποία προβλεπόταν από το άρθρο 263 παρ.2 του ως άνω διατάγματος, η ειδικότερη ρύθμιση του νόμου, όπως η προβλεπόμενη στη παρ. 3 του ίδιου άρθρου, σύμφωνα με την οποία οι εκπαιδευτικοί λειτουργοί αποχωρούσαν από την υπηρεσία με τη λήξη του διδακτικού έτους (ΣτΕ 1105/1981).

21. Αντίστοιχη προς την τελευταία ειδική διάταξη, είναι και αυτή του άρθρου 26 του ν.3794/2009, η οποία δεν τροποποίησε τις διατάξεις του άρθρου 155 του ν.3528/2007, οι οποίες, κατά το χρόνο θεσπίσεώς της, προέβλεπαν ως προϋποθέσεις για την αυτοδίκαιη απόλυση του δημοσίου υπαλλήλου είτε αυτοτελώς τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας (65ο άλλως 67ο έτος) είτε κατ' εξαίρεση και σωρευτικά τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας (60^ο έτος) και της 35ετούς πραγματικής και συντάξιμης υπηρεσίας του δημοσίου υπαλλήλου, αλλά, παραπέμποντας σ' αυτές και στις προϋποθέσεις που έθεταν, προέβλεπε για τις ειδικές κατηγορίες εκπαιδευτικού προσωπικού των Α.Ε.Ι. ότι διατηρούνται στην υπηρεσία μέχρι τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους εντός του οποίου συνέτρεχαν και οι δύο προϋποθέσεις απολύσεως, δηλαδή και η συμπλήρωση του ορίου ηλικίας και η συμπλήρωση της τριακονταπενταετούς υπηρεσίας, χάριν της εύρυθμης λειτουργίας των ακαδημαϊκών ιδρυμάτων, η οποία θα ανατρεπόταν με την αποχώρηση του ειδικού εκπαιδευτικού και εργαστηριακού προσωπικού των, ενώ έτρεχε το ακαδημαϊκό έτος. Στο ανωτέρω συμπέρασμα συνηγορεί και η εισηγητική έκθεση της διάταξης στην οποία κατά λέξη αναφέρεται ότι: *«Στον ισχύοντα Υπαλληλικό Κώδικα δεν περιλαμβάνεται διάταξη ανάλογη με αυτή του άρθρου 263 παρ.3 του Υπαλληλικού Κώδικα που είχε κυρωθεί με το άρθρο μόνο του π.δ. 611/1977 (ΦΕΚ 198 Α΄), η οποία όριζε ότι: «Οι εκπαιδευτικοί λειτουργοί, ειδικώς, αποχωρούν της υπηρεσίας άμα τη λήξει του διδακτικού έτους», με αποτέλεσμα να δημιουργούνται προβλήματα στη λειτουργία των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Α.Ε.Ι.) από την αποχώρηση των βοηθών, επιστημονικών*

συνεργατών, επιμελητών και μελών του Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.) και του Ειδικού και Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.Ε.ΔΙ.Π.) των Πανεπιστημίων, καθώς και των μελών του Ειδικού Τεχνικού Προσωπικού (Ε.Τ.Π.) των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Τ.Ε.Ι.) κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους. Για την αντιμετώπιση των προβλημάτων αυτών προτείνεται η ρύθμιση του άρθρου 27 (26 στον νόμο)».

22. Η ως άνω διάταξη του άρθρου 26 του ν.3794/2009 δεν συμπεριλαμβάνεται μεταξύ των καταργημένων διατάξεων του νόμου αυτού από το άρθρο 81 παρ.27 του ν.4009/2011 και δεν έχει καταργηθεί από άλλη νεότερη διάταξη. Περαιτέρω ο δικαιολογητικός λόγος θεσπίσεώς της εξακολουθεί να βρίσκει έρεισμα στη σημερινή δομή και τον τρόπο λειτουργίας των Α.Ε.Ι., αφού το προσωπικό των ειδικών κατηγοριών τους, δηλαδή τα μέλη Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π και Ε.Τ.Ε.Π., εξακολουθούν να εκπληρώνουν τις ίδιες ανάγκες που θεραπεύονταν στο παρελθόν από τις αντίστοιχες κατηγορίες προσωπικού. Συνεπώς, καθ' ο μέρος δεν θέτει αυτοτελώς προϋποθέσεις διαφορετικές από αυτές που ορίζει το άρθρο 155 του δημοσιούπαλληλικού κώδικα για την αυτοδίκαιη αποχώρηση των ειδικών κατηγοριών εκπαιδευτικού προσωπικού υπαλλήλων των Α.Ε.Ι. αλλά παραπέμπει για την εφαρμογή της σε όσα ορίζονται από το άρθρο αυτό για την αυτοδίκαιη αποχώρηση των υπαλλήλων, εξακολουθεί να είναι εν ισχύ και να εφαρμόζεται για τις ανωτέρω κατηγορίες προσωπικού, ανεξαρτήτως των εκάστοτε θεσπιζόμενων από το δημοσιούπαλληλικό κώδικα προϋποθέσεων για την αυτοδίκαιη αποχώρηση από την υπηρεσία των υπαλλήλων που υπάγονται στις ρυθμίσεις του.

23. Με αυτά τα δεδομένα, γεννάται το ειδικότερο ζήτημα εάν η ανωτέρω διάταξη αποτελεί ειδική ρύθμιση ως προς το χρόνο αποχώρησης των ειδικών κατηγοριών εκπαιδευτικού προσωπικού των Α.Ε.Ι., που αποκλείει την εφαρμογή της διάταξης της παρ.3 του άρθρου 155 του Υ.Κ. σχετικά με το χρόνο συμπλήρωσης του εκάστοτε προβλεπόμενου ηλικιακού ορίου για την αυτοδίκαιη αποχώρηση του υπαλλήλου ή εφαρμόζεται συμπληρωματικά της τελευταίας αυτής διάταξης. Επ' αυτού διατυπώθηκαν δύο γνώμες. Κατά την γνώμη της πλειοψηφίας, η οποία απαρτίστηκε από τους Ευφροσύνη

Μπερνικόλα, Αδαμαντία Καπετανάκη, Κυριακή Παρασκευοπούλου, Βασιλική Παπαθεοδώρου, Ευάγγελο Μαρίνη και Μιχαήλ Τζουβάρα, Νομικούς Συμβούλους του Κράτους (σύνολο ψήφων έξι - 6), έγιναν δεκτά τα εξής: Τα μέλη Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π. των Α.Ε.Ι, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 29 του ν.4009/2011, αποτελούν ειδική κατηγορία διδακτικού και εργαστηριακού προσωπικού, των οποίων τα θέματα της πρόσληψης και της εν γένει υπηρεσιακής τους κατάστασης, όπως η βαθμολογική και μισθολογική εξέλιξή τους και το πειθαρχικό τους δίκαιο ρυθμίζονται με ειδικές διατάξεις και μόνο συμπληρωματικά εφαρμόζονται οι διατάξεις του Υπαλληλικού Κώδικα. Επιπρόσθετα τους έχει παρασχεθεί το δικαίωμα/δυνατότητα να παρέχουν αυτοδύναμο διδακτικό έργο. Κατά την αληθή έννοια της διάταξης του άρθρου 26 του ν.3794/2009 η παραπομπή στο άρθρο 155 του Υ.Κ. αφορά μόνο στο τιθέμενο με την παρ.1 αυτού όριο ηλικίας αυτοδίκαιης απόλυσης των 67 ετών και δεν καταλαμβάνει τον πλασματικό υπολογισμό της ηλικίας που προβλέπεται στην παρ.3 του ίδιου άρθρου, ενόψει της ειδικότερης ρητής ρύθμισης ότι «οι απολύσεις λόγω συμπλήρωσεως ορίου ηλικίας...πραγματοποιούνται στο τέλος του ακαδημαϊκού έτους εντός του οποίου συμπληρώνεται το σχετικό όριο ηλικίας...». Στο ανωτέρω συμπέρασμα συνηγορεί το γεγονός ότι με τη διάταξη του άρθρου 26 του ν.3794/2009 η αυτοδίκαιη απόλυση των ειδικών κατηγοριών εκπαιδευτικού προσωπικού των Α.Ε.Ι ρητά συνδέεται με το ακαδημαϊκό και όχι με το ημερολογιακό έτος εντός του οποίου συμπληρώνεται το όριο ηλικίας τους και συνεπώς, λαμβανομένου υπόψη ότι στο ίδιο ημερολογιακό έτος εμπίπτουν χρονικές περίοδοι δύο διαφορετικών ακαδημαϊκών ετών, η αυτοδίκαιη απόλυση τους δεν μπορεί να συναρτάται με την πλασματική συμπλήρωση του 67ου έτους στις 31 Δεκεμβρίου του ημερολογιακού έτους, αλλά επέρχεται με τη λήξη του αντίστοιχου ακαδημαϊκού έτους, εντός του οποίου συμπληρώνουν πραγματική ηλικία 67 ετών. Την ερμηνευτική αυτή εκδοχή ενισχύει τόσο η ομοίου περιεχομένου, ισχύουσα διάταξη του άρθρου 30 παρ. 4 του ν.4452/2017 (αλλά και οι προϊσχύουσες) κατά την οποία οι καθηγητές ΑΕΙ αποχωρούν αυτοδικαίως μόλις λήξει το ακαδημαϊκό έτος, μέσα στο οποίο συμπληρώνουν το 67ο έτος όσο και η διάταξη του άρθρου 20 του

ν.1404/83, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 4 του ν.2916/2001, σύμφωνα με την οποία « τα μέλη Ε.Π και Ε.ΔΙ.Π. των Τ.Ε.Ι. αποχωρούν αυτοδικαίως από τη θέση τους όταν λήξει το ακαδημαϊκό έτος μέσα στο οποίο συμπληρώνουν το 67ο έτος». Την άποψη αυτή δεν ανατρέπεται ούτε η με αριθμ.1105/1981 απόφαση του ΣτΕ περί αποχώρησης των εκπαιδευτικών λειτουργών, αφού στην περίπτωση αυτή είναι ρητή η υπαγωγή τους στις ρυθμίσεις του άρθρου 263 του π.δ.611/1977 και στην ειδικότερη πρόβλεψη της παρ. 3 αυτού. Η αντίθετη άποψη που θέλει την εφαρμογή της παρ.3 του άρθρου 155 του Υπαλληλικού Κώδικα οδηγεί στο αποτέλεσμα μέλος που γεννήθηκε π.χ.Ιανουάριο του 1954 να αποχωρεί στις 31-8-2022,δηλαδή σε πραγματική ηλικία 68 ετών και 8 μηνών, (σχεδόν 69 ετών), αποτέλεσμα που προφανώς υπερακοντίζει τη βούληση του νομοθέτη του ν.3794/2009.

24. Κατά την άποψη της μειοψηφίας η οποία απαρτίστηκε από τον Προεδρεύοντα του Τμήματος Σπυριδωνα Παπαγιαννόπουλο, Αντιπρόεδρο Ν.Σ.Κ.. και τους Χρήστο Μητκίδη και Νικόλαο Μουκαζή, Νομικούς Συμβούλους του Κράτους (ψήφοι τρεις-3), στην οποία προσχώρησε η Εισηγήτρια Πάρεδρος Μπανάκου Σταυρούλα, (γνώμη χωρίς ψήφο) έγιναν δεκτά τα ακόλουθα: Οι κατηγορίες προσωπικού Ε.ΔΙ.Π και Ε.Τ.Ε.Π., που αφορά το ερώτημα, αποτελούν ειδικές κατηγορίες εκπαιδευτικών λειτουργών στα Α.Ε.Ι., για τους οποίους, εφαρμόζεται ο εκάστοτε ισχύον υπαλληλικός κώδικας, πλην των θεμάτων εκείνων που ρυθμίζονται με ειδικές διατάξεις, υπαγορευόμενες από την ιδιαιτερότητα του εκπαιδευτικού τους έργου, οι οποίες όμως δεν αναιρούν τη δημοσιούπαλληλική τους ιδιότητα. Μεταξύ δε των εφαρμοζόμενων διατάξεων, ελλείπει ειδικότερης ρύθμισης, είναι και αυτές που ρυθμίζουν την υποχρεωτική αποχώρησή τους από την υπηρεσία, όπως εκάστοτε ισχύουν για τους δημοσίους υπαλλήλους. Η συστηματική ερμηνεία της διάταξης του άρθρου 26 του ν.3794/2009, η οποία ως προς τις προϋποθέσεις της αυτοδίκαιης απόλυσης του ειδικού εκπαιδευτικού προσωπικού των Α.Ε.Ι. παραπέμπει στο άρθρο 155 του Υ.Κ., χωρίς να τη μεταβάλει ή να θεσπίζει ειδικό καθεστώς για το προσωπικό αυτό, την εντάσσει, ως συμπληρωματική, στο πεδίο ρύθμισης του άρθρου αυτού. Και τούτο διότι η ρύθμιση που εισάγει, αποβλέποντας αποκλειστικά, όπως

προκύπτει από την αιτιολογική της έκθεση, στην αποκατάσταση της εύρυθμης λειτουργίας των ακαδημαϊκών ιδρυμάτων, η οποία θα διαταρασσόταν από την αποχώρηση των εκπαιδευτικών του υπαλλήλων μεσούντος του ακαδημαϊκού έτους, περιορίζεται μόνο στη μετάθεση του χρόνου αποχώρησης των εκπαιδευτικών στο τέλος του ακαδημαϊκού έτους, χωρίς να αποκλείει την εφαρμογή της παραγράφου 3 του άρθρου αυτού που θέλει ως ημέρα γέννησης όλων των υπαλλήλων που υπάγονται στις ρυθμίσεις του να λογίζεται η 31^η Δεκεμβρίου του έτους γέννησης, ως προς την οποία λειτουργεί συμπληρωματικά. Εξάλλου η τελευταία αυτή ρύθμιση, που ως ειδική υπερισχύει των γενικών περί υπολογισμού των προθεσμιών διατάξεων 240 επ., του Αστικού Κώδικα, υπαγορεύτηκε από την ανάγκη εξυπηρέτησης όλως διάφορου σκοπού, δηλαδή τη διευκόλυνση της διοίκησης στον υπολογισμό της ηλικίας των υπαλλήλων και εφαρμόζεται, πλην αντίθετης ρύθμισης στο σύνολο των υπαλλήλων που διέπονται από τον υπαλληλικό κώδικα, ακόμη και αν, όπως έχει κριθεί, ειδικές διατάξεις ρυθμίζουν διαφορετικά τις προϋποθέσεις της αυτοδίκαιης απόλυσής τους (ΝΣΚ 52/2012). Η προσέγγιση αυτή της διάταξης εξασφαλίζει την ίση μεταχείριση τόσο των υπαλλήλων της κατηγορίας αυτής μεταξύ τους, οι οποίοι αποχωρούν στο σύνολό τους με την λήξη του ακαδημαϊκού έτους που έπεται του τέλους του έτους εντός του οποίου συμπληρώνεται το όριο ηλικίας των 67 ετών, που ορίζει η ισχύουσα σήμερα διάταξη του άρθρου 155 παρ.1 του υπαλληλικού κώδικα, όσο και έναντι των υπολοίπων δημοσίων υπαλλήλων, οι οποίοι, πλην αντίθετης ρύθμισης, αποχωρούν στο τέλος του έτους, κατ' εφαρμογή της διάταξης της παρ.3 του άρθρου 155. Το ως άνω συμπέρασμα επιστηρίζεται και από την ιστορική αλλά και τελεολογική προσέγγιση της διάταξης του άρθρου 26 του ν. 3794/2009. Η διάταξη κατά το χρόνο θεσπίσεώς της, παρέπεμπε στην διάταξη του άρθρου 155 του Υ.Κ, όπως ίσχυε και απαιτούσε για την αυτοδίκαιη απόλυση των ειδικών αυτών κατηγοριών προσωπικού την συμπλήρωση και των δύο προϋποθέσεων, δηλαδή τόσο του ορίου ηλικίας όσο και της 35ετούς υπηρεσίας. Καθ' ο μέρος οι δύο προϋποθέσεις, ερευνούμενες η κάθε μία αυτοτελώς, δεν ήταν απαραίτητο να συμπίπτουν ούτε εντός του ίδιου ημερολογιακού έτους, ούτε και εντός του ίδιου

ακαδημαϊκού έτους, ουδέποτε τέθηκε υπό αμφισβήτηση ότι για τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας λαμβανόταν υπόψη η 31^η Δεκεμβρίου του έτους γέννησης, εξασφαλιζόμενης έτσι της ίσης μεταχείρισης των υπαλλήλων της κατηγορίας αυτής τόσο μεταξύ τους, όσο και έναντι των υπολοίπων υπαλλήλων. Αλλά και περαιτέρω, όπως προκύπτει από την αιτιολογική έκθεση της διάταξης, ο νομοθέτης αντιμετωπίζοντας τις ειδικές κατηγορίες προσωπικού των Α.Ε.Ι. ως εν γένει εκπαιδευτικούς λειτουργούς και λαμβάνοντας υπόψη ότι στον ισχύοντα υπαλληλικό κώδικα (ν.3528/2007) δεν υπήρχε διάταξη αντίστοιχη με αυτή του άρθρου 263 παρ.3 του Υπαλληλικού Κώδικα που είχε κυρωθεί με το άρθρο μόνο του π.δ.611/1977 και προέβλεπε για τους εν γένει εκπαιδευτικούς λειτουργούς αποχώρηση από την υπηρεσία κατά τη λήξη του διδακτικού έτους⁶, επιδίωξε να άρει τα προβλήματα που δημιουργούντο στα ΑΕΙ με την αποχώρηση των ειδικών κατηγοριών του εκπαιδευτικού προσωπικού τους κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους, και όχι να εισάγει για το προσωπικό αυτό μια ειδική και εξαιρετική ρύθμιση που θα απέκλειε τα γενικώς ισχύοντα από την παράγραφο 3 του ίδιου άρθρου, θέτοντας κατ' αποτέλεσμα τα μέλη του προσωπικού αυτού σε υποδεέστερη θέση σε σχέση με το μέχρι τότε υφιστάμενο καθεστώς, όπου για τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας λαμβανόταν υπόψη ως ημερομηνία γέννησης η 31 Δεκεμβρίου του έτους γέννησης και προκαλώντας άνιση μεταξύ τους αντιμετώπιση (π.χ. το μέλος που χωρίς την θέσπιση της διάταξης του άρθρου 26 του ν.3794/2009 έχοντας συμπληρώσει 35 έτη δημόσιας υπηρεσίας εντός του έτους 2009 και το 60^ο έτος της ηλικίας του τον Ιανουάριο του 2010 θα αποχωρούσε την 31.12.2010, μετά τη θέσπιση της διάταξης και με την εκδοχή ότι αποκλείεται η εφαρμογή της παραγράφου 3 του άρθρου 155 του Υ.Κ. θα έπρεπε να φύγει την 31.8.2010, δηλαδή τέσσερεις (4) μήνες νωρίτερα, σε αντίθεση με το μέλος εκείνο που έχοντας επίσης συμπληρώσει 35 έτη δημόσιας υπηρεσίας εντός του έτους 2009 και το 60^ο έτος της ηλικίας τον Σεπτέμβριο του 2010 με το προϊσχύον καθεστώς θα αποχωρούσε επίσης

⁶ Σημειώνεται ότι η ΣτΕ 1081/1980 αντιμετώπισε υπό το καθεστώς του π.δ.611/1977 τους εκπαιδευτικούς των τέως Κέντρων Ανωτέρας Εκπαίδευσης (Κ.Α.Τ.Ε.Ε.) ως εκπαιδευτικούς λειτουργούς λαμβάνοντας υπόψη για την απόλυση ως ημερομηνία γέννησης την 31.12. του έτους γέννησης και τοποθέτησε τον χρόνο αποχώρησής τους στη λήξη του διδακτικού έτους που ακολουθούσε χρονικά.

την 31.12.2010, ενώ μετά τη θέσπιση της διάταξης θα αποχωρήσει την 31.8.2011, δηλαδή οκτώ (8) μήνες αργότερα). Συνεπώς η μεταγενέστερη τροποποίηση του άρθρου 155 του Υ.Κ., με την οποία ως προϋπόθεση για την απόλυση του υπαλλήλου λαμβάνεται μόνο η συμπλήρωση του ορίου ηλικίας (67^ο έτος) δεν μπορεί να επηρεάσει την αληθή έννοια της διάταξης, όπως θα πρέπει να αναζητηθεί κατά το χρόνο θέσπισής της. Εξάλλου οι αντίστοιχες ρυθμίσεις⁷, που ίσχυσαν και ισχύουν για τους εκπαιδευτικούς της πρωτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, έστω και με παρεμφερή διατύπωση η οποία όμως ούτε νοηματικά ούτε ερμηνευτικά οδηγεί σε διαφορετικό αποτέλεσμα, ερμηνεύτηκαν νομολογιακά με τον ίδιο τρόπο, καθ' ο μέρος έχει γίνει δεκτό ότι η υπηρεσία που παρέχεται από τους εκπαιδευτικούς λειτουργούς μετά τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας και μέχρι τη λήξη του διδακτικού έτους συνιστά πραγματική και συντάξιμη δημόσια υπηρεσία, αφού ο υπαλληλικός τους δεσμός παραμένει, σύμφωνα με τις ειδικές περί αυτών διατάξεις, ενεργός και κατά το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί μετά την 31^η Δεκεμβρίου του έτους εντός του οποίου συμπληρώνεται το όριο ηλικίας και μέχρι τη λήξη του τρέχοντος διδακτικού έτους (Ε.Σ (II Τμ.,) 1198/2012, 292/2012), ενώ με τον ίδιο τρόπο συνεχίζει να αντιμετωπίζεται ο χρόνος αποχώρησής τους και υπό το ισχύον σήμερα καθεστώς του άρθρου 155 του υπαλληλικού κώδικα. Η νομολογιακή αυτή αντιμετώπιση των διατάξεων που αφορούν τους εκπαιδευτικούς της πρωτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης βρίσκει πεδίο εφαρμογής και στα μέλη των ειδικών κατηγοριών προσωπικού του άρθρου 26 του ν.3794/2009 των Α.Ε.Ι. αφού και αυτά λόγω της φύσεως και της ιδιαιτερότητας των καθηκόντων τους εμπίπτουν στην υπό ευρεία έννοια κατηγορία των εκπαιδευτικών λειτουργών, κατά τρόπο που δικαιολογείται η ανάλογη αντιμετώπισή των. Εξάλλου δεν αποτελεί πρόσφορο ερμηνευτικό εργαλείο για

⁷ Στην διάταξη του άρθρου 4 παρ.1 του ν.3687/2008 (Α'159) ορίζεται ότι : «Οι κατά το άρθρο 155 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, ΦΕΚ 26/Α') απολύσεις, λόγω ορίου ηλικίας και τριακονταπενταετούς υπηρεσίας, για τους εκπαιδευτικούς Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης πραγματοποιούνται στο τέλος του διδακτικού έτους, από τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας και της τριακονταπενταετούς υπηρεσίας». Ομοίου περιεχομένου ήταν και η προγενέστερη διάταξη του άρθρου 53 παρ.2 του ν.2721/1999, προ της καταργήσεώς της με την ανωτέρω διάταξη.

την προσέγγιση της διάταξης του άρθρου 26 του ν.3794/2009 η αντίστοιχη ρύθμιση για τα μέλη Δ.Ε.Π., αφενός διότι για τους τελευταίους η αποχώρηση από την υπηρεσία ρυθμίζεται κατά συνταγματική εξουσιοδότηση από ειδικές διατάξεις, ανεξάρτητες του υπαλληλικού κώδικα, συναρτώμενες ανέκαθεν μόνο με το όριο ηλικίας, αφετέρου διότι κατά το χρόνο θέσπισης της διάταξης του άρθρου 26 του ν.3794/2009 ο χρόνος αποχώρησής των μελών Δ.Ε.Π. ήταν συνδεδεμένος όχι με το ακαδημαϊκό έτος εντός του οποίου συμπλήρωναν το όριο ηλικίας αλλά με ένα σταθερό σημείο αναφοράς, ήτοι την 31^η Αυγούστου του ημερολογιακού έτους κατά το οποίο συμπλήρωναν το 67^ο έτος της ηλικίας τους (άρθρο 7 παρ.4 του ν.3194/2003). Ενόψει συνεπώς όλων των προεκτεθέντων η διάταξη του άρθρου 26 του ν.3794/2009, εφαρμόζεται εναρμονισμένη με το γενικό κανόνα της παρ.3 του άρθρου 155 (και συμπληρωματικά αυτού) έχει δε σαν αποτέλεσμα ότι η αυτοδίκαιη απόλυση των μελών των ειδικών κατηγοριών προσωπικού των Α.Ε.Ι πραγματοποιείται, κατά τρόπο ενιαίο για όλους, μετά την 31^η Δεκεμβρίου του έτους κατά το οποίο συμπληρώνουν το όριο ηλικίας των 67 ετών και με τη λήξη του τρέχοντος ακαδημαϊκού έτους (31^η Αυγούστου).

Απάντηση:

25. Σύμφωνα με τα ανωτέρω εκτεθέντα, στο ερώτημα που υποβλήθηκε το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Γ' Τμήμα) γνωμοδοτεί ως εξής:

Ομόφωνα ότι η διάταξη του 26 του ν.3794/2009, ούτε τροποποίησε τις διατάξεις του άρθρου 155 του ν.3528/2007, όπως αυτό ίσχυε κατά το χρόνο θέσπισης της, προβλέποντας για την αυτοδίκαιη απόλυση των ειδικών κατηγοριών προσωπικού των Πανεπιστημίων και των Τ.Ε.Ι. την ταυτόχρονη συνύπαρξη τόσο της συμπλήρωσης του ορίου ηλικίας όσο και της συμπλήρωσης της τριακονταπενταετούς υπηρεσίας, ούτε συναρτά την εφαρμογή της από την συνύπαρξη των προϋποθέσεων αυτών, αλλά μετακύλησε την πραγματοποίησή της εν λόγω απόλυσης από το κατά το άρθρο 155 του Δημοσιοϋπαλληλικού Κώδικα χρόνο συμπλήρωσης των κατά περίπτωση προβλεπόμενων προϋποθέσεων της, στο τέλος του ακαδημαϊκού έτους συμπλήρωσης των προϋποθέσεων αυτών, χάριν της εύρυθμης λειτουργίας των ακαδημαϊκών ιδρυμάτων. Ενόψει του ότι ο δικαιολογητικός

λόγος θεσπίσεως της εξακολουθεί να υφίσταται για το προσωπικό των ειδικών κατηγοριών των Α.Ε.Ι, δηλαδή τα μέλη Ε.Ε.Π., Ε..ΔΙ.Π και Ε.Τ.Ε.Π., τα οποία εξακολουθούν να θεραπεύουν τις ίδιες ανάγκες των Ιδρυμάτων, εξακολουθεί να είναι εν ισχύ και να εφαρμόζεται για τις ανωτέρω κατηγορίες προσωπικού, ανεξαρτήτως των εκάστοτε θεσπιζόμενων από το δημοσιούπαλληλικό κώδικα προϋποθέσεων για την αυτοδίκαιη αποχώρηση από την υπηρεσία των υπαλλήλων που υπάγονται στις ρυθμίσεις του.

Κατά πλειοψηφία ότι κατά την αληθή έννοια της διάταξης του άρθρου 26 του ν.3794/2009, η παραπομπή στις διατάξεις του άρθρου 155 του Υ.Κ. γίνεται μόνο αναφορικά με τις προϋποθέσεις της αυτοδίκαιης απόλυσης και δεν καταλαμβάνει τον πλασματικό υπολογισμό της ηλικίας που προβλέπεται στην παράγραφο 3 του άρθρου αυτού, ώστε κατ' ακολουθία για την αυτοδίκαιη απόλυση των μελών των ειδικών αυτών κατηγοριών εκπαιδευτικών να λαμβάνεται υπόψη για τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας η πραγματική ημερομηνία γέννησης τους και να αποχωρούν στο τέλος του ακαδημαϊκού έτους εντός του οποίου συμπληρώνουν πραγματικά το 67^ο έτος της ηλικίας τους.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 19 Μαΐου 2021

Ο Προεδρεύων

Η Εισηγήτρια

Σπυρίδων Παπαγιαννόπουλος
Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Σταυρούλα Μπανάκου
Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.